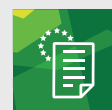

Zvláštní zpráva

Finanční opravy v politice soudržnosti

Složitý rámec a dosud pouze jedno rozhodnutí přijaté Komisí

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Obsah

	Body
Shrnutí	I–IV
Úvod	01–12
Politika soudržnosti	01–02
Finanční opravy v politice soudržnosti	03–09
Úlohy a odpovědnost v prověřované oblasti	10–12
Rozsah a koncepce auditu	13–17
Zjištění	18–77
Složitý právní rámec ztěžuje Komisi uplatňování finančních oprav	18–30
Účelem finančních oprav je nejen zajistit legalitu a správnost výdajů EU	19–20
Postup finančních oprav není časově omezen	21–24
Postup pro uplatnění povinných čistých finančních oprav Komisí je složitý a podléhá omezením	25–26
Právní rámec pro období 2021–2027 se v porovnání s předchozím obdobím významně nezlepšil	27–30
Komise sama přijala pouze jedno rozhodnutí o finančních opravách a navrhla finanční opravy, které měly provést členské státy	31–65
Členské státy provedly finanční opravy na základě kontrol Komise a auditních zjištění EÚD	32–33
Nedostatky v posuzování a uplatňování finančních oprav ze strany Komise v reakci na její auditní zjištění	34–41
Komise neprovedla na základě zjištění auditu Účetního dvora žádné finanční opravy, ale požádala o jejich provedení členské státy	42–46
Ustanovení o povinných čistých finančních opravách na období 2014–2020 uplatňovaná Komisí nedosáhla očekávaných výsledků	47–65

Informace o provádění finančních oprav nejsou dostatečně spolehlivé 66–77

Celková částka oprav není zveřejněna a vykázané částky nejsou dostatečně spolehlivé 67–70

Členské státy ne vždy správně informovaly o finančních opravách vyplývajících z kontrol prováděných auditními orgány 71–72

Odhadované budoucí opravy neodrážejí schopnost Komise identifikovat a opravit chyby ve výdajích na politiku soudržnosti 73–77

Závěry a doporučení 78–89

Přílohy

Příloha I – Harmonogram postupu vedoucího k finanční opravě prováděné Komisí podle nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013

Příloha II – Právní požadavky pro uplatnění povinných čistých finančních oprav v případě závažných nedostatků v řídicích a kontrolních systémech

Příloha III – Porovnání odhadovaných budoucích oprav a skutečných finančních oprav u operačních programů s mírou zbytkových chyb vyšší než 2 %

Zkratky:

Glosář

Odpovědi Komise

Harmonogram

Auditní tým

Shrnutí

I Politika soudržnosti je prováděna v rámci sdíleného řízení, což znamená, že za ochranu rozpočtu EU jsou společně odpovědné členské státy a Evropská komise. Členské státy jsou povinny zajistit, aby výdaje, jejichž úhradu z rozpočtu EU požadují, nebyly zatíženy významnou (materiální) mírou chyb. Komise může od členských států vymáhat zpět finanční prostředky EU, které jim byly vyplaceny neoprávněně, a v konečném důsledku se zodpovídá Evropskému parlamentu a Radě za správnost výdajů prostřednictvím každoročního postupu udělování absolutoria. Aby byly neoprávněné výdaje vyloučeny z financování EU, musí členské státy i Komise v případě potřeby provést finanční opravy.

II Zkoumali jsme, zda je přístup k finančním opravám v politice soudržnosti navržen dobře a zda je Komise účinně využívá k ochraně finančních zájmů EU. Prověřovali jsme regulační rámec na období 2014–2020 a 2021–2027 a uplatňování a vykazování finančních oprav v období 2014–2020.

III Celkově jsme dospěli k závěru, že Komise zjistila nesrovnalosti a nedostatky v řídicích a kontrolních systémech a navrhla finanční opravy, které členské státy provedly. První rozhodnutí o finanční opravě pro období 2014–2020 však Komise přijala až v září 2025. Zjistili jsme, že schopnost Komise provádět finanční opravy je omezena několika faktory, zejména tím, že:

- o právní rámec, kterým se řídí mechanismus finančních oprav, je složitý a není přísně časově omezen. Navíc požadavek, aby nesrovnalost byla přičitatelná hospodářskému subjektu, vylučuje z oblasti působnosti tohoto rámce programové orgány jednající v rámci své funkce, které jsou pověřené plněním rozpočtu EU. Proto pokud v situacích, které představují pro rozpočet EU nejzávažnější riziko, programový orgán nezajistí účinné fungování řídicího a kontrolního systému, nemůže to samo o sobě vést k uložení povinné čisté finanční opravy ze strany Komise,
- o ustanovení právního rámce pro období 2021–2027 se v porovnání s obdobím 2014–2020 významně nezlepšila,
- o v některých případech Komise navrhované opravy nesprávně vyčíslila a odchýlila se od ustanovení právních předpisů EU tím, že omezila rozsah budoucích auditů prováděných vnitrostátními orgány,

- vyskytly se případy, kdy se zpozdilo zahájení postupů finančních oprav a prodloužila se jejich doba trvání jednak kvůli dodatečnému ověřování, které bylo nutné provést po závěrečné zprávě z auditu, a dále kvůli zdlouhavému následnému postupu, jehož cílem bylo dosáhnout dohody mezi Komisí a členskými státy o výši finančních oprav,
- Komisi v rámci její reakce na některé audity Účetního dvora trvalo příliš dlouho, než v návaznosti na zjištění EÚD přijala opatření,
- došlo k případům, kdy Komise svá konečná zjištění auditu bez dostatečného odůvodnění revidovala, a k případům kdy Účetní dvůr identifikoval kvantifikovatelná zjištění, ale Komise se jimi nezabývala,
- Komise nevymezila dostatečně jasně kritéria pro posouzení závažných nedostatků a kategorie klíčových požadavků, aby zajistila objektivní posouzení. V řadě případů Komise neuplatnila žádné povinné čisté finanční opravy, přestože právní kritéria pro jejich uložení byla splněna. Když Komise zahájila postup povinných čistých finančních oprav s dopadem na finanční prostředky obdržené členskými státy, učinila tak více než tři roky po splnění právních kritérií a navrhla nižší částky finančních oprav, než bylo právními předpisy požadováno,
- Komise sice informuje o finančních opravách provedených členskými státy, ale tyto informace nejsou úplné a dostatečně spolehlivé.

IV Na základě těchto zjištění doporučujeme, aby Komise:

- uplatňovala finanční opravy, jak je stanoveno v právním rámci,
- zajistila včasné provádění finančních oprav,
- zajistila jednotnost posuzování řídicích a kontrolních systémů a vyhodnocování závažných nedostatků,
- zlepšila transparentnost a přesnost údajů o opravách vykázaných ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti v oblasti politiky soudržnosti.

Úvod

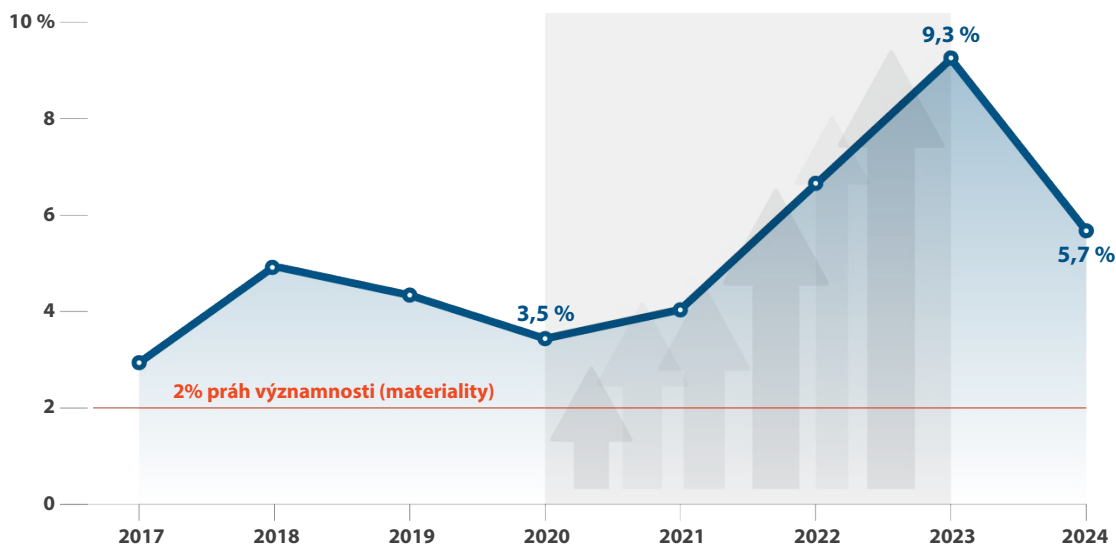
Politika soudržnosti

01 Politika soudržnosti je prováděna ve sdíleném řízení¹, což znamená, že za ochranu rozpočtu EU jsou společně odpovědné členské státy a Evropská komise².

V programovém období 2014–2020 činil rozpočet politiky soudržnosti, včetně pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU), celkem 404,8 miliardy EUR z prostředků EU³. Členské státy jsou povinny zajistit, aby výdaje, jejichž úhradu z rozpočtu EU požadují, nebyly zatíženy významnou (materiální) mírou chyb. Komise musí podniknout kroky ke zpětnému získání finančních prostředků EU od členských států, které jim byly neoprávněně vyplaceny, pokud členské státy tyto výdaje samy neopraví, což je především jejich odpovědnost.

02 Jak uvádíme v našich výročních zprávách, opakovaně zjišťujeme, že míra chyb v oblasti politiky soudržnosti přesahuje 2 % práh významnosti (materiality), což poukazuje na potenciál pro další nápravná opatření. V posledních letech se tato míra pohybovala výrazně nad tímto prahem, jak je patrné z [obrázku 1](#).

Obrázek 1 – Odhad míry chyb v oblasti politiky soudržnosti, 2017–2024

Zdroj: EÚD na základě výročních zpráv.

¹ Článek 74 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

² Článek 325 Smlouvy o Evropské unii.

³ Platforma veřejně přístupných údajů o politice soudržnosti, Evropská komise.

Finanční opravy v politice soudržnosti

03 Aby byly neoprávněné výdaje vyloučeny z financování EU, musí členské státy a Komise⁴ provést finanční opravy. V rámci politiky soudržnosti se finanční opravy řídí nařízením o společných ustanoveních. Existuje jedno nařízení o společných ustanoveních⁵ platné pro období 2014–2020 a další platné pro období 2021–2027⁶.

Finanční opravy prováděné členskými státy

04 Pokud programové orgány členských států zjistí nesrovnalosti, provedou finanční opravy odečtením neoprávněných výdajů v žádostech o platbu nebo účetních závěrkách, které předkládají Komisi. Nezpůsobilé výdaje mohou nahradit v rámci téhož operačního programu jinými výdaji, které považují za legální a správné⁷. Tím se zachovává celková úroveň financování programu ze strany EU.

05 Finanční opravy prováděné členskými státy jsou výsledkem auditů vnitrostátních kontrolních orgánů (3,4 miliardy EUR od začátku období 2014–2020⁸), řídicích kontrol, ale také auditů Komise a následných opatření po auditech EÚD a vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF).

Finanční opravy prováděné Komisí

06 Jak je stanoveno v nařízení o společných ustanoveních, pokud Komise zjistí, že členský stát požaduje financování EU neoprávněných výdajů⁹ nebo má závažný nedostatek v řídicím a kontrolním systému, informuje daný členský stát o svých předběžných závěrech. V případě dohody provede členský stát finanční opravu, jak je uvedeno v bodech **04** a **05** výše¹⁰. Tím příslušné výdaje vyloučí a příslušné finanční prostředky může znovu použít na správné výdaje.

⁴ Článek 85 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

⁵ Nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

⁶ [Nařízení o společných ustanoveních \(EU\) 2021/1060](#).

⁷ Čl. 143 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

⁸ Přílohy [výroční zprávy o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, s. 119](#), a [výroční zprávy o činnosti GŘ EMPL za rok 2024, s. 118](#).

⁹ Splnění kritérií článku 144 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

¹⁰ Tamtéž, čl. 145 odst. 5.

07 Pokud k dohodě mezi Komisí a členským státem nedojde, je Komise povinna přijmout rozhodnutí o finanční opravě¹¹. V takovém případě nesmí členský stát nahradit neoprávněné výdaje jinými způsobilými výdaji a finanční prostředky EU, které obdrží, jsou s konečnou platností nižší. Jelikož všemi finančními opravami, o nichž rozhodne Komise, se finanční prostředky přidělené členskému státu s konečnou platností snižují, nazýváme tyto opravy „čistými finančními opravami“.

08 Pokud Komise nebo EÚD zjistí nesrovnalosti, které dokládají závažné nedostatky v účinném fungování řídicího a kontrolního systému členského státu a které nebyly členským státem zjištěny, oznámeny a napraveny před datem zjištění¹², je Komise povinna provést finanční opravu bez ohledu na to, zda s tím členský stát souhlasí. Přímé snížení finančních prostředků EU, jež má členský stát k dispozici pro daný operační program, má sloužit jako prostředek, který odradí od podobného jednání v budoucnu a vyzdvihne důležitost dodržování pravidel EU. Tomuto snížení, které nařizuje čl. 145 odst. 7 nařízení o společných ustanoveních, se nelze vyhnout dohodou s členským státem, proto jej v této zprávě označujeme jako „povinná čistá finanční oprava“. Je povinná v tom smyslu, že v tomto případě, na rozdíl od finančních oprav uvedených v bodech **06** a **07**, nemají členské státy možnost výdaje nahradit.

09 Ve výročních zprávách o činnosti za rok 2024 Komise uvedla, že členské státy od začátku období 2014–2020 provedly finanční opravy ve výši 1,4 miliardy EUR, a to na základě vlastních auditů Komise (v 79 % případů), auditů EÚD (14 %) a vyšetřování úřadu OLAF (7 %)¹³. První rozhodnutí o finančních opravách pro období 2014–2020 Komise přijala na konci září 2025.

¹¹ Čl. 145 odst. 6 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

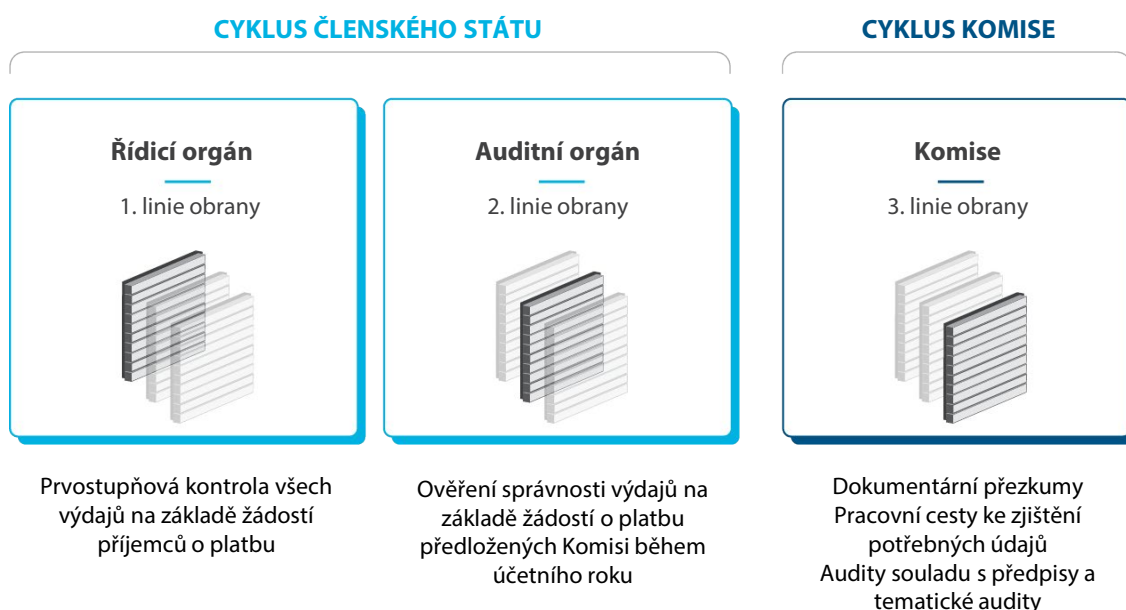
¹² Tamtéž, čl. 145 odst. 7.

¹³ Přílohy výroční zprávy o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, s. 120, a výroční zprávy o činnosti GŘ EMPL za rok 2024, s. 119.

Úlohy a odpovědnost v prověřované oblasti

10 K zajištění správnosti výdajů na politiku soudržnosti existují tři úrovně kontroly a získávání jistoty, viz [obrázek 2](#).

Obrázek 2 – Rámec vnitřní kontroly a získávání jistoty pro oblast politiky soudržnosti

Zdroj: EÚD na základě obrázku 4 přezkumu 03/2024.

11 Podle právních předpisů EU „za vyšetřování nesrovnalostí, provedení potřebných finančních oprav a vymáhání neoprávněně vyplacených částek zodpovídají v první řadě členské státy“¹⁴. Výsledkem kombinované ověřovací činnosti řídicích a auditních orgánů na úrovni členských států je klíčový výstup zvaný „balíček pro poskytnutí jistoty“.

¹⁴ Čl. 143 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

12 V naší zvláštní zprávě o preventivních opatřeních a finančních opravách za období 2007–2013 z roku 2017 jsme dospěli k závěru, že Komise v období 2007–2013 celkově účinně využívala opatření, která měla k dispozici na ochranu rozpočtu EU před neoprávněnými výdaji. Zjistili jsme však také, že Komise se potýká s obtížemi při monitorování provádění finančních oprav a že informace poskytované členskými státy o tomto provádění nejsou pro důkladné monitorování dostatečné. Zjistili jsme, že regulační ustanovení pro období 2014–2020 významně posílila postoj Komise k ochraně rozpočtu EU, zejména tím, že začlenila finanční opravy do ročního balíčku pro poskytnutí jistoty a zavázala Komisi, aby za určitých okolností uplatňovala finanční opravy. Doporučili jsme, aby Komise zavedla integrovaný systém monitorování nápravných opatření, účinně využívala zpřísněná ustanovení a v případě potřeby ukládala finanční opravy.

Rozsah a koncepce auditu

13 Pomocí tohoto auditu jsme posuzovali, zda je přístup k finančním opravám v rámci politiky soudržnosti dobře koncipovaný a zda Komise opravy účinně využívala na ochranu finančních zájmů EU v období 2014–2020.

14 Posuzovali jsme zejména, do jaké míry:

- regulační rámec pro období 2014–2020 i 2021–2027 poskytuje vhodný základ pro to, aby Komise v případě potřeby provedla finanční opravy,
- Komise náležitě využila zjištění vlastního auditu a auditu Účetního dvora k včasnému provedení finančních oprav v souladu s právními předpisy,
- Komise zavedla spolehlivý systém podávání zpráv o provádění finančních oprav.

15 Náš audit pokrývá výdajové období 2014–2020 na základě výdajů vykázaných v rozpočtových letech 2017–2023. Posuzovali jsme také regulační rámec pro finanční opravy na období 2021–2027. Důkazní informace jsme získali z těchto zdrojů:

- přezkum příslušných právních předpisů EU, judikatury, akademické literatury, hodnoticích zpráv a politických dokumentů,
- analýza pokynů poskytnutých členským státům a interních pokynů a postupů Komise pro provádění finančních oprav,
- přezkum zpráv Útvaru interního auditu Komise,
- přezkum a analýza vzorku případů (auditů) s cílem posoudit, jak Komise identifikovala a posoudila nesrovnalosti a jak se tyto nesrovnalosti promítly do finančních oprav,
- kvantitativní analýza údajů získaných ze systémů Komise a ze zveřejněných zpráv,
- jednání s pracovníky Komise.

16 Pro účely našeho posouzení jsme s ohledem na významnost zjištěných nesrovnalostí a délku postupů vybrali tři různé vzorky založené na riziku:

- a) 16 auditů Komise s návrhy finančních oprav;
- b) 15 auditů EÚD poukazujících na vyčíslitelné chyby;
- c) 14 auditů Komise a dva audity EÚD, které odhalily významné chyby, jež mohly potenciálně vést k povinným čistým finančním opravám ze strany Komise.

17 Tento audit jsme načasovali tak, aby hlavní zainteresované strany mohly zohlednit jeho výsledky při nadcházejícím uzavírání operačních programů pro období 2014–2020 a při provádění období 2021–2027. Očekáváme, že naše zpráva přispěje k diskusím o případných budoucích legislativních zlepšeních týkajících se koncepce a uplatňování finančních oprav.

Zjištění

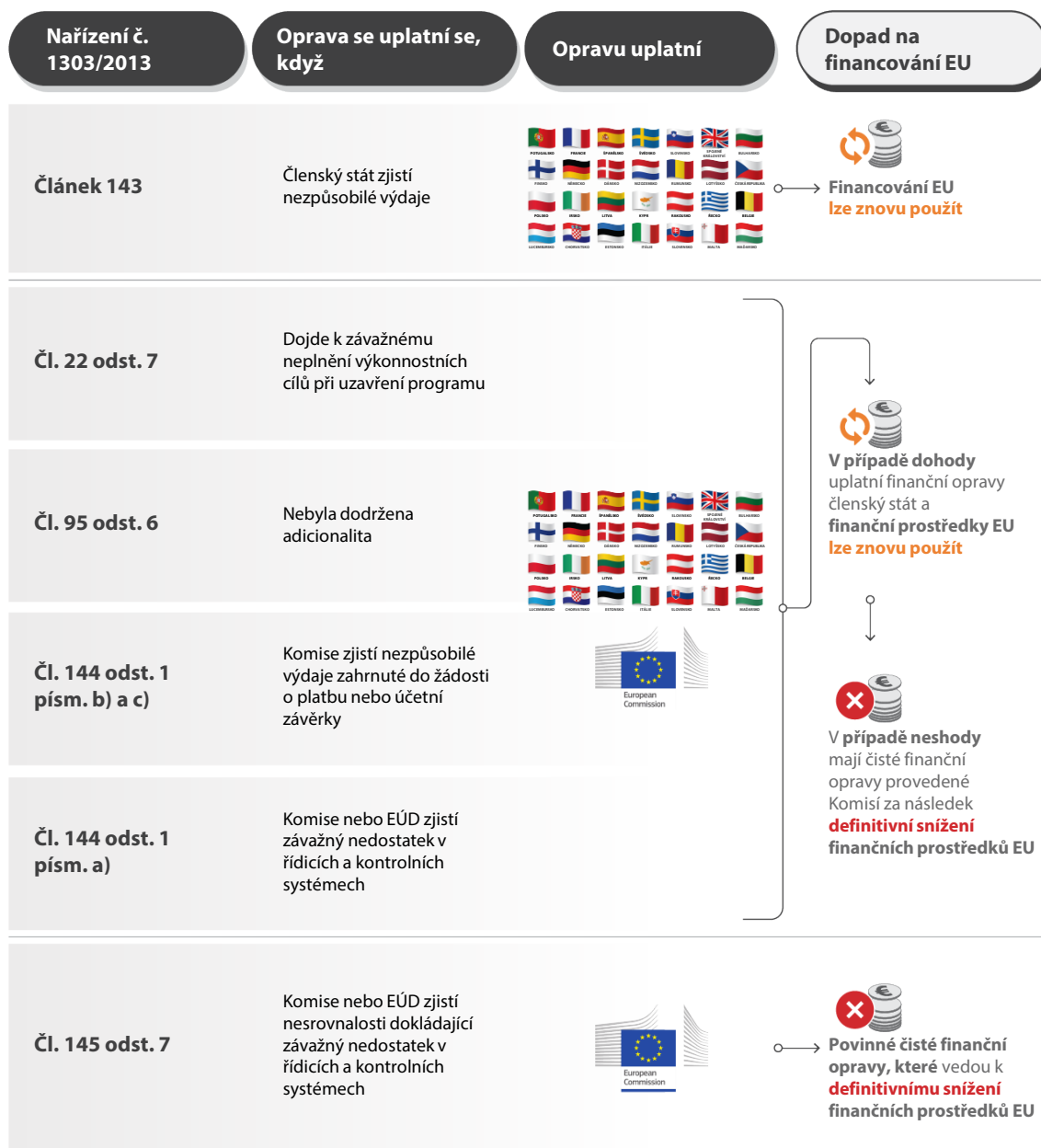
Složitý právní rámec ztěžuje Komisi uplatňování finančních oprav

18 Ověřovali jsme, zda právní předpisy stanovují pro ukládání finančních oprav jasné cíle, zda je postup jejich uplatňování jednoduchý a zda zajišťují správnou rovnováhu v tom smyslu, že jsou dostatečně normativní a zároveň umožňují Komisi, aby byly ukládané finanční opravy přiměřené. V neposlední řadě jsme posoudili, zda změny právního rámce pro období 2021–2027 řeší případné nedostatky předchozích ustanovení.

Účelem finančních oprav je nejen zajistit legalitu a správnost výdajů EU

19 Uplatňování finančních oprav je stanoveno v právních předpisech EU. Posuzovali jsme, zda související ustanovení stanovují jasné cíle pro jejich použití. Zjistili jsme, že právo EU stanovuje různé situace, ve kterých se mají finanční opravy uplatnit, jak je znázorněno na [obrázku 3](#).

Obrázek 3 – Typy finančních oprav v rámci politiky soudržnosti

Zdroj: EÚD na základě nařízení (EU) č. 1303/2013.

20 Účelem finančních oprav je vyloučit z financování EU veškeré výdaje, které jsou v rozporu s platnými právními předpisy¹⁵. Finanční opravy prováděné Komisí slouží také „k ochraně rozpočtu Unie“¹⁶. Zjistili jsme, že finanční opravy plní kromě zajištění legality a správnosti také několik dalších cílů. Konkrétně zajišťují, aby:

- členské státy řádně spravovaly finanční prostředky EU,
- financování EU nebylo ohroženo závažnými nedostatky v účinném fungování řídicích a kontrolních systémů členských států,
- pokud Komise provede finanční opravy, jejich výsledkem bude ztráta finančních prostředků EU s konečnou platností pro členský stát v tom smyslu, že bude s konečnou platností zcela nebo zčásti sníženo unijní financování operačního programu (viz body **06–09**).

Postup finančních oprav není časově omezen

21 Aby byly finanční opravy účinné a efektivní, měly by být prováděny v přesně stanoveném časovém rámci. Právní rámec by proto měl obsahovat časově omezená ustanovení. Prověřili jsme právní ustanovení, která stanovují, kdy má Komise řízení o finančních opravách zahájit a jak dlouho má toto řízení trvat.

22 Zjistili jsme, že nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013 nestanovuje, jak rychle musí Komise zahájit postup finančních oprav poté, co se dozví o nesrovnalostech nebo závažných nedostatcích. Komise zahajuje řízení tím, že informuje členský stát o svých předběžných závěrech a o svém záměru uplatnit finanční opravy.

23 Kromě toho neexistuje žádná právní lhůta pro dokončení celého řízení. Některé jednotlivé kroky jsou sice časově omezeny (viz tučně vyznačené kroky v **příloze I**), jiné však nikoli, což může vést k prodloužení postupu bez časového omezení.

24 Právní rámec dává Komisi prostor pro uvážení, kdy řízení o finanční opravě zahájit a jak dlouho může trvat. Neexistuje žádná lhůta nebo přesně vymezený časový rámec, vůči nimž by bylo možné postup Komise při uplatňování finančních oprav porovnat (viz skutečná délka případů zařazených do vzorku v bodě **40**).

¹⁵ Čl. 85 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

¹⁶ Tamtéž, 72. bod odůvodnění.

Postup pro uplatnění povinných čistých finančních oprav Komisí je složitý a podléhá omezením

25 Aby bylo možné právní předpisy účinně a efektivně uplatňovat, měly by být jasné, přesné a jednoduché. Zjistili jsme, že právní rámec stanoví několik podmínek, které musí být splněny, aby Komise mohla povinnou čistou finanční opravu uplatnit. Komise musí rovněž zvážit přiměřenost finanční opravy, kterou chce navrhnout, což znamená, že musí posoudit tři další podmínky (viz [příloha II](#)).

26 Aby byly povinné čisté finanční opravy účinné, musí se uplatňovat v relevantních situacích. Podle práva EU však lze povinné čisté finanční opravy uplatnit pouze v případě nesrovnalostí, které dokládají závažné nedostatky v účinném fungování řídicího a kontrolního systému. Nesrovnalosti mohou vyplývat pouze z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu. Programové orgány jednající v rámci své funkce nejsou hospodářskými subjekty, a proto se podle práva EU nemohou nesrovnalostí dopouštět. Proto pokud v situacích, které představují pro rozpočet EU nejzávažnější riziko, programový orgán nezajistí účinné fungování řídicího a kontrolního systému¹⁷, nemůže to samo o sobě vést k uložení povinné čisté finanční opravy ze strany Komise.

Právní rámec pro období 2021–2027 se v porovnání s předchozím obdobím významně nezlepšil

27 Právní předpisy pro období 2021–2027 měly vycházet z předchozího období a řešit jeho nedostatky. Zkoumali jsme, zda tomu tak ve skutečnosti bylo.

28 Nový právní rámec obsahuje jedno významné zjednodušení: i když v účinném fungování řídicího a kontrolního systému neexistuje závažný nedostatek, měly by neoprávněné výdaje obsažené v účetní závěrce přijaté Komisí vést k tomu, že Komise uplatní povinnou čistou finanční opravu. Toto nové ustanovení však lze použít pouze v případě, že nesrovnalost „členský stát nezjistil a neohlásil“¹⁸. Pokud tedy členský stát nějakou nesrovnalost zjistí a ohlásí, ale neprovede opravu, nemůže Komise uplatnit povinnou čistou finanční opravu.

¹⁷ Příloha IV nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014.

¹⁸ Čl. 104 odst. 1 písm. b) nařízení o společných ustanoveních (EU) 2021/1060.

29 Upozorňujeme rovněž, že v období 2014–2020 byly závažné nedostatky v řídicím a kontrolním systému, které byly prokázány nesrovnalostmi, předmětem povinných čistých finančních oprav, které s konečnou platností snížily financování EU členskému státu, a to v případě jak závažných nedostatků, tak nesrovnalostí. V období 2021–2027 by stejná situace vedla k jinému výsledku, protože povinná čistá finanční oprava by se vztahovala pouze na zjištěné nesrovnalosti¹⁹.

30 Pokud jde o stanovení lhůt pro zahájení řízení o finančních opravách, situace se oproti předchozímu období nezměnila (viz body 22–24). Nový právní rámec není v tomto ohledu normativní a stále nejsou stanoveny lhůty pro několik kroků, které Komise musí provést, aby mohla finanční opravy uplatnit.

Komise sama přijala pouze jedno rozhodnutí o finančních opravách a navrhla finanční opravy, které měly provést členské státy

31 Komise má právní povinnost v náležitých případech uplatnit finanční opravy. Prověřovali jsme, zda Komise provedla náležité finanční opravy, pokud byly na základě jejích vlastních auditních zjištění nebo našich auditů odhaleny nesrovnalosti. Prověřovali jsme také, zda Komise uplatnila povinné čisté finanční opravy v případě nesrovnalostí dokládajících závažné nedostatky v řídicích a kontrolních systémech členských států.

Členské státy provedly finanční opravy na základě kontrol Komise a auditních zjištění EÚD

32 Komise je povinna provést finanční opravy, aby z financování EU vyloučila veškeré výdaje, které jsou v rozporu s právními předpisy²⁰. Do konce dubna 2025 Komise zahájila 28 postupů finančních oprav, z nichž u čtyř se jednalo o povinné čisté finanční opravy. Dokončeno bylo 18 z těchto postupů a pouze jeden z nich vedl k rozhodnutí Komise o finanční opravě.

¹⁹ Čl. 104 odst. 4 nařízení o společných ustanoveních (EU) 2021/1060.

²⁰ Čl. 85 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

33 V době od začátku programového období 2014–2020 do uzavření účetní závěrky za rok 2024 vedly kontroly Komise k tomu, že členské státy provedly finanční opravy ve výši více než 1 miliardy EUR. Komise rovněž navrhla členským státům finanční opravy v reakci na zjištění auditů EÚD. V této souvislosti provedly členské státy od začátku období 2014–2020 finanční opravy ve výši více než 198 milionů EUR²¹.

Nedostatky v posuzování a uplatňování finančních oprav ze strany Komise v reakci na její auditní zjištění

34 Komise je povinna zahájit postup finančních oprav, pokud při svých auditech zjistí nesrovnalosti nebo závažné nedostatky v systému řízení a kontroly. Prověřovali jsme, zda Komise provedla finanční opravy v souladu s platnými právními předpisy a vlastními pokyny. Na základě případů ve vzorku jsme prověřovali také včasnost jejich opatření.

Komise navrhované opravy v některých případech vyčíslila nesprávně

35 Finanční opravy lze uplatnit pouze na výdaje již vykázané Komisi a jejich vyčíslení vychází z jednotlivých případů zjištěných nesrovnalostí. Pokud není možné provést přesné vyčíslení, lze použít opravu na základě paušální sazby²². V takovém případě musí kontrolní orgány členských států ověřit i výdaje vykázané v budoucnu²³. Na základě vzorku 16 auditů Komise jsme prověřili povahu finančních oprav navržených Komisí.

36 Zjistili jsme tři případy, kdy Komise navrhla systémovou opravu na základě paušální sazby, přestože měla při vyčíslení vycházet z individuálně zjištěných (kvantifikovatelných) chyb. V jednom z těchto případů navrhla preventivní, na základě paušální sazby stanovené snížení výdajů, které budou vykázané v budoucnu, což nesprávně označila jako opravy. Komise se v tomto případě dohodla s členským státem, že auditní orgán nemusí provádět audit zakázek, na které se toto snížení stanovené na základě paušální sazby vztahuje, což nebylo v souladu s právem EU (viz [rámeček 1](#)).

²¹ Přílohy výroční zprávy o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, s. 120, a výroční zprávy o činnosti GŘ EMPL za rok 2024, s. 119.

²² Článek 85 a čl. 144 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

²³ Tamtéž, čl. 127 odst. 1.

Rámeček 1

Komise navrhla namísto vyšších individuálních oprav sníženou systémovou opravu paušální sazbou

Během auditu souladu s předpisy na Slovensku Komise zjistila, že dvě zakázky byly nesprávně zadány hospodářským subjektům, které měly být z účasti vyloučeny kvůli závažnému porušení profesních povinností. V souladu se svými vlastními pokyny pro finanční opravy navrhla Komise finanční opravu ve výši 25 % u všech výdajů vynaložených v rámci těchto zakázek. Během následného postupu finančních oprav bylo zjištěno, že stejná nesrovnalost se potenciálně může týkat 46 zakázek. Komise souhlasila s uplatněním opravy na základě 10 % paušální sazby na všechny tyto zakázky, včetně dvou původně auditovaných. Vzhledem k tomu, že Komise zjistila nesrovnalost u těchto konkrétních zakázek, bylo možné vyčíslit výši neoprávněných výdajů a auditované zakázky měly být předmětem individuální finanční opravy ve výši 25 %. Komise zbývajících 46 zakázek individuálně neposoudila ani neobdržela posouzení od členského státu. Namísto toho byla na tyto zakázky uplatněna oprava na základě 10 % paušální sazby.

Komise nařídila snížení prostředků na nevykázané výdaje a vyloučila související zakázky z budoucích auditů

Komise ve svém auditu dospěla k závěru, že řídicí a kontrolní systém Maďarska pro zadávání veřejných zakázek funguje pouze částečně a vyžaduje zásadní zlepšení. Komise požádala maďarské orgány, aby provedly finanční opravu na základě 10 % paušální sazby u všech vykázaných výdajů, v důsledku čehož členský stát odečetl 157,2 milionu EUR. Toto snížení na základě paušální sazby bylo navíc navrženo také u budoucích výdajů u všech dotčených zakázek, což bylo nesprávně označeno jako oprava. Komise se dohodla s auditním orgánem, že auditní orgán nebude v budoucnu provádět audit zakázek, na které se vztahuje oprava paušální sazbou (s výjimkou událostí po datu účetní závěrky).

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

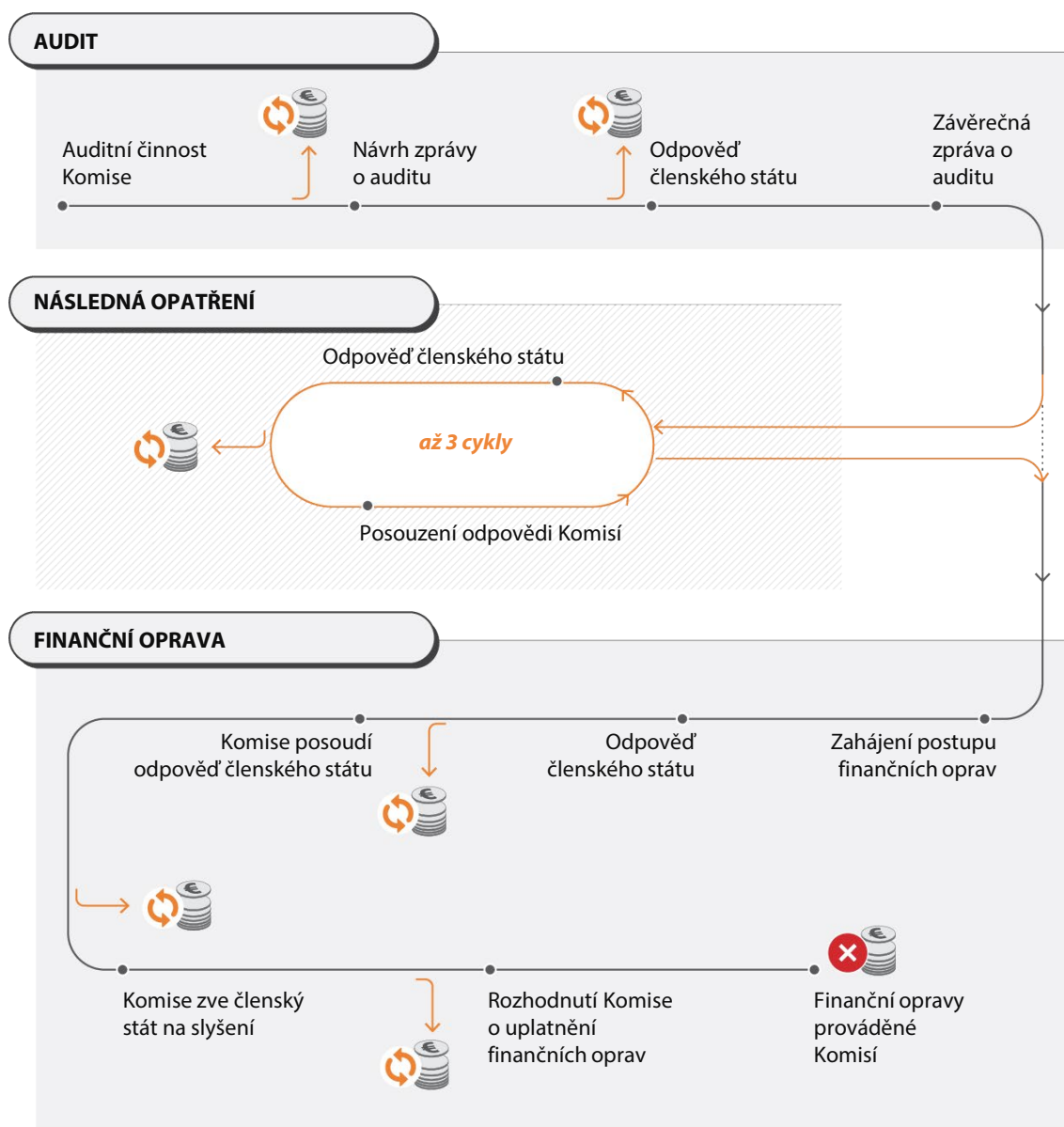
Komise po vypracování závěrečných zpráv o auditu zahajovala postupy finančních oprav pomalu nebo je nezahájila vůbec

37 Právní předpisy EU stanoví, že Komise zahajuje postup finančních oprav tím, že informuje dotčený členský stát o svých předběžných závěrech. Nestanovují však, kdy přesně má Komise postup zahájit (viz body [22–24](#)). Aby nedocházelo ke zbytečným zpožděním, domníváme se, že postup by mohl být zahájen neprodleně po dokončení závěrečné zprávy o auditu, v níž jsou uvedena konečná zjištění, závěry a doporučení auditorů Komise.

38 Zjistili jsme, že Komise nezahajovala postupy finančních oprav neprodleně po schválení závěrečné zprávy o auditu. Postup finanční opravy je stanoven v právních předpisech, avšak Komise nejprve provádí jedno či více kol následných kroků, čímž dává členským státům další čas na předložení dalších důkazů (viz [příloha I](#)). Takový postup není uveden v právních předpisech. V 16 případech v našem vzorku (týkajících se deseti různých členských států) uplynulo mezi datem závěrečné zprávy Komise o auditu a ukončením fáze výše uvedených následných kroků v průměru 588 dní. Zjistili jsme, že to bylo způsobeno převážně tím, že připomínky v závěrečných zprávách o auditu nejsou dostatečně podložené a ne vždy je v nich uvedeno konečné stanovisko. V těchto situacích bylo po vydání závěrečné zprávy o auditu nutné provést další auditní činnost, aby bylo možné nezbytné finanční opravy přesně vyčíslit.

39 Doba trvání závisí také na době potřebné k dosažení dohody, což je přístup, který Komise upřednostňuje, jelikož se tak vyhne případným následným zdlouhavým soudním řízením, včetně diskusí o přiměřenosti oprav (viz bod [06](#)). Z 16 případů v našem vzorku bylo ve fázi následných kroků dosaženo dohody mezi Komisí a členským státem u 14. K tomu může dojít kdykoli, jak je znázorněno na [obrázku 4](#). Ve zbývajících dvou případech Komise zahájila postup finanční opravy, v jehož průběhu bylo rovněž dosaženo dohody. Tyto dva postupy byly proto uzavřeny, aniž by došlo k definitivnímu snížení finančních prostředků EU.

Obrázek 4 – Proces vedoucí k finančním opravám v reakci na audit Komise

V **případě dohody** umožňují finanční opravy provedené členským státem **znovu použít finanční prostředky EU**

V **případě neshody** má finanční oprava ze strany Komise za následek **definitivní snížení financování ze strany EU**

Zdroj: EÚD na základě nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013 a praxe Komise.

Postup finančních oprav Komise trvá od zahájení více než dva roky

40 Doba potřebná pro klíčové kroky postupu finanční opravy by neměla být delší, než je nezbytné, aby byla zajištěna včasná ochrana finančních zájmů EU v případě, že dochází k vyloučení zjištěných neoprávněných výdajů. Ve dvou případech z našeho vzorku, kdy Komise zahájila finanční opravu, trval postup 812 a 893 dní (2,2 a 2,5 roku) (viz [rámeček 2](#)). Přičteme-li k tomu dobu strávenou následnými fázemi, zabývala se Komise těmito dvěma případy celkem 1 220 a 1 331 dní (3,3 a 3,7 roku).

Rámeček 2

Zdlouhavé diskuse vedoucí ke snížení finančních oprav

Při jednom auditu operačního programu v Německu dospěla Komise k závěru, že zadavatel nesprávně zadal veřejnou zakázku, protože nebyly dodrženy platné předpisy EU (povinnost v případě soutěžního nabídkového řízení zveřejnit oznámení). V důsledku toho měla být v souladu s vlastními pokyny Komise, které mají zajistit jednotné uplatňování ve všech členských státech, provedena 100 % finanční oprava.

Po celou dobu řízení se vnitrostátní orgány domnívaly, že nedošlo k porušení předpisů EU. Členský stát nicméně vyjádřil ochotu „v zájmu včasného dokončení postupu finanční opravy [...] přijmout finanční opravu ve výši 25 %, a to i přes odlišné právní posouzení“. Komise pak 812 dní po zahájení formálního řízení o finanční opravě tento návrh – s odvoláním na proporcionalitu – schválila.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

Finanční opravy původně navržené Komisí byly následně sníženy bez dostatečného odůvodnění

41 Finanční opravy by měly vycházet z částek uvedených v závěrečné auditní zprávě Komise, pokud útvary Komise následně neodůvodní a nedoloží jinou částku. Z 16 auditů, které jsme prověřovali ([rámeček 3](#)), byla ve dvou případech výše finančních oprav navržená Komisí nižší než částka uvedená v závěrečné auditní zprávě, aniž by toto snížení bylo dostatečně odůvodněno (včetně způsobu uplatnění zásady proporcionality).

Rámeček 3

Neoprávněné snížení výše finančních oprav

V roce 2018 při auditu dodržování předpisů operačního programu na Slovensku (viz příklad ze Slovenska v [rámečku 1](#)) Komise zjistila, že jedné společnosti byla veřejná zakázka udělena i přesto, že tato společnost měla být ze zadávacího řízení kvůli své účasti v kartelu vyloučena. V dubnu 2019 dospěla Komise v závěrečné zprávě o auditu k závěru, že na základě platných pokynů by měla být uplatněna 25 % finanční oprava, a v červenci 2020 zahájila postup finanční opravy, v němž požadovala, aby byly určeny všechny zakázky, jichž se tento problém týká, a aby se na ně vztahovala 25 % finanční oprava. Během naší auditní práce související s výroční zprávou za rok 2022²⁴ jsme rovněž dospěli k závěru, že Komise by měla uplatnit 25 % finanční opravu u všech 48 dotčených zakázek, což si vyžádá dodatečnou finanční opravu ve výši 145 milionů EUR.

Komise však řízení ukončila dopisem o uzavření zjištění v lednu 2023, v němž uvedla, že Slovensko souhlasilo s uplatněním snížené 10 % finanční opravy u všech 48 zakázek, kterých se chyba týkala. Toto snížení nebylo podle našeho názoru dostatečně odůvodněné.

K podobné situaci došlo v Německu (viz [rámeček 2](#)), kde namísto finanční opravy ve výši 100 %, jak je stanoveno v pokynech Komise pro tento typ nesrovnalosti, byla uplatněna finanční oprava ve výši 25 %, aniž by to bylo odůvodněno jinak než uplatněním – dostatečně doložené – proporcionality.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

Komise neprovedla na základě zjištění auditu Účetního dvora žádné finanční opravy, ale požádala o jejich provedení členské státy

42 Komise je odpovědná přijmout na základě výsledků auditní činnosti Účetního dvora v rámci prohlášení o věrohodnosti následná opatření a v případě potřeby uplatnit finanční opravy²⁵. Účetní dvůr oficiálně předkládá svou závěrečnou analýzu ve formě dopisu o uzavření zjištění, na jehož základě by Komise měla vyvodit vlastní závěry. Posoudili jsme opatření Komise v tomto ohledu u vzorku 15 auditů EÚD s vyčíslitelnými chybami zjištěnými při práci v letech 2017–2021. Toto načasování umožnilo, aby mohla být veškerá následná opatření dokončena.

²⁴ Výroční zpráva EÚD za rok 2022.

²⁵ Čl. 144 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

Následná opatření v návaznosti na zjištění EÚD byla přijímána pomalu a postupy finančních oprav nebyly zahájeny

43 Pokud jde o následná opatření Komise v návaznosti na zjištění EÚD, zjistili jsme problémy podobné tomu, který jsme identifikovali v návaznosti na její vlastní audity (viz body 37–40). Regulační rámec nestanovuje žádné konkrétní lhůty, v nichž by Komise měla vyvodit závěry a zahájit postup finančních oprav (body 22–24). Interní postupy Komise stanoví, že dopis o návazných opatřeních by měl být členskému státu obvykle zaslán do tří měsíců od dopisu EÚD o uzavření zjištění.

44 V našem vzorku 15 auditů EÚD trvalo Komisi v průměru více než jeden rok, než vydala dopis o návazných opatřeních. V jednom případě Komise vydala první dopis o návazných opatřeních více než čtyři roky po obdržení dopisu EÚD o uzavření zjištění. Celkově trval následný postup v 15 případech z našeho vzorku v průměru více než tři roky.

45 Podle pokynů Komise by mělo být zahájeno řízení o finanční opravě, pokud členský stát nepřijme finanční opravy navržené v dopise o návazných opatřeních. Ve vzorku 15 auditů EÚD, které jsme zkoumali, jsme zjistili sedm případů, kdy toto nebylo dodrženo. Dotčené členské státy opravy nepřijaly a Komise s nimi vedla dlouhé diskuse, aniž by řízení zahájila.

Od kvantifikovatelných zjištění EÚD bylo bez dostatečného odůvodnění upuštěno

46 Pokud Komise ve svém stanovisku vychází z auditních zpráv EÚD, je povinna o finančních důsledcích vyvodit vlastní závěry²⁶. Své konečné stanovisko by Komise měla doložit. Náš vzorek 15 auditů EÚD obsahoval celkem 44 jednotlivých chyb. Komise s naším hodnocením dvou chyb nesouhlasila, ale zavázala se posoudit zbývajících 42 připomínek, přijmout následná opatření, a bude-li to právně proveditelné, uplatnit náležité opravy²⁷. V praxi:

- dvě připomínky byly v době tohoto auditu stále otevřené, protože členský stát nepřijal finanční opravy, které Komise navrhla,
- čtrnáct připomínek vedlo k finančním opravám ze strany členských států,
- šest připomínek bylo nakonec uzavřeno bez finančních oprav, přestože je Komise původně navrhla. Po další výměně argumentů s členským státem byly navržené opravy zrušeny, někdy bez platného zdůvodnění (viz příklad v [rámečku 4](#)),

Rámeček 4

Zrušení navrhovaných finančních oprav bez opodstatněného zdůvodnění

Účetní dvůr vypracoval dopis o uzavření zjištění, v němž identifikoval dvě chyby v operačním programu Evropského fondu pro regionální rozvoj v České republice. Komise téměř o rok později navrhla odpovídající finanční opravy. Orgány členského státu souhlasily s opravou u jedné z operací, ale s opravou u druhé operace nesouhlasily a uvedly podobné argumenty jako ve své odpovědi EÚD. Po přezkoumání argumentů členského státu vydala Komise druhý dopis o návazných opatřeních, v němž původně navrženou finanční opravu potvrdila. Orgány členských států odpověděly, že ji nepřijímají, aniž by uvedly nové argumenty.

Komise nezahájila postup finančních oprav, nýbrž v březnu 2025 vydala dopis o uzavření zjištění, v němž stanovisko členského státu akceptovala, přestože vnitrostátní orgány ve své závěrečné odpovědi neuvedly žádné nové skutečnosti.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

²⁶ Čl. 144 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

²⁷ Bod 5.14 odpovědi Komise na [výroční zprávu Účetního dvora za rok 2020](#).

- o dvacet případů bylo po posouzení Komisí uzavřeno, ale bez návrhu finančních oprav. V některých případech nebylo dostatečně zdůvodněno, proč Komise nenavrhl žádné opravy (viz příklad v [rámečku 5](#)).

Rámeček 5

Byly zjištěny nezpůsobilé výdaje, ale nebyly požadovány finanční opravy

Během následných opatření v návaznosti na připomínky Účetního dvora k operačnímu programu v Severním Porýní-Vestfálsku (Německo) dospěla Komise k závěru, že orgány členského státu systematicky vykazovaly nejen náklady skutečně vynaložené příjemcem, ale také výdaje vynaložené přímo účastníky školení. Tento postup nebyl v souladu s požadavky stanoveným právními předpisy²⁸. Padesát procent výdajů vykázaných Komisi proto nebylo způsobilých pro spolufinancování EU.

Komise neuplatnila finanční opravy, aby tak tyto nezpůsobilé výdaje z financování vyloučila, a místo toho uzavřela zjištění bez jakékoli finanční opravy. Dospěla k závěru, že *„případná nadměrná kompenzace by byla dočasná, protože by byla započtena oproti dalším výdajům, které by byly doloženy do doby uzavření“*. Možnost budoucího započtení nebyla v právních předpisech stanovena, a Komise tedy požadované finanční opravy u neoprávněných výdajů neuplatnila²⁹.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

Ustanovení o povinných čistých finančních opravách na období 2014–2020 uplatňovaná Komisí nedosáhla očekávaných výsledků

47 V reakci na zvýšení míry chyb, o němž EÚD informoval ve [výroční zprávě za rok 2012](#), zveřejnila Komise sdělení³⁰ o povinných čistých finančních opravách (viz bod [08](#)). Záměrem těchto oprav bylo chránit rozpočet EU a mít větší odrazující účinek, protože dotčené členské státy o tuto část přidělených prostředků EU přijdou, nemohou tudíž částky, na něž se vztahují opravy a vrácení do rozpočtu, znovu použít. Tato ustanovení mají členské státy motivovat k tomu, aby chyby odhalovaly, hlásily a opravovaly samy, a tím zlepšovaly systémy řízení a kontroly.

²⁸ Čl. 65 odst. 2 a čl. 67 odst. 1 písm. a) nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

²⁹ Čl. 144 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

³⁰ Sdělení Komise [COM\(2013\) 934 final](#).

48 Komise ve svém sdělení uvedla, že ačkoli takové opravy byly dosud výjimkou, systém zavedený pro období 2014–2020 jí neponechává žádnou možnost rozhodovat o finančních opravách, a že v případě závažných nedostatků se takové opravy v oblasti soudržnosti stanou standardní reakcí. V souladu s tím bude postupovat stejným způsobem jako v případě zemědělství, kde jsou takové opravy již normou³¹.

49 Své první rozhodnutí o uložení povinné čisté finanční opravy však Komise přijala o více než deset let později, v září 2025. Během našeho auditu Komise zahájila další tři postupy povinných čistých finančních oprav. Jeden další postup Komise zahájila v roce 2020, ale zastavila ho kvůli nedostatečnému právnímu základu.

50 Komise se domnívá, že samotná existence právních ustanovení o povinných čistých finančních opravách má odrazující účinek, protože členské státy přijímají větší množství nápravných opatření, aby se jim vyhnuly³². Neexistují však žádné důkazy, které by tuto příčinnou souvislost potvrzovaly, a toto tvrzení je v rozporu s tvrzením ve sdělení z roku 2013 o tom, že povinné čisté opravy se stanou standardní reakcí. Kromě toho z trvale vysoké míry chyb, kterou uvádíme v našich výročních zprávách (viz [obrázek 1](#)), a ze zjištění auditu Komise (viz bod [33](#)) vyplývá, že odrazující účinek je nedostatečný.

51 Vybrali jsme vzorek 14 auditů Komise a dvou auditů EÚD, v nichž byly zjištěny významné chyby, které mohly vést k povinným čistým finančním opravám ze strany Komise. Tyto případy jsme přezkoumali, abychom posoudili, jak Komise stanovila kritéria pro povinné čisté finanční opravy a zda tato kritéria uplatňovala správně a jednotně. V případech, kdy byla kritéria splněna a bylo nutné provést povinné čisté finanční opravy, jsme přezkoumali, zda Komise uplatnila opravy neprodleně a na základě správné sazby.

³¹ Tamtéž.

³² Výroční zpráva o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, s. 40, a Výroční zpráva o činnosti GŘ EMPL za rok 2024, s. 55.

Pokyny a kritéria Komise pro povinné čisté finanční opravy nejsou dostatečně jasné a často se uplatňují nejednotně

52 Právní předpisy³³ stanoví tři podmínky, jejichž splnění by mělo vést k přímému uplatnění povinných čistých finančních oprav ze strany Komise:

- 1) Komise nebo EÚD zjistí **nesrovnalosti**,
- 2) zjištěné nesrovnalosti dokládají **závažné nedostatky** v účinném fungování systému řízení a kontroly,
- 3) závažný nedostatek:
 - a) **nebyl zjištěn** v balíčku pro poskytnutí jistoty ani v žádné jiné zprávě auditního orgánu o auditu předložené Komisi a do data zjištění učiněného Komisí nebo EÚD nebyla přijata vhodná opatření,
 - b) do data zjištění ze strany Komise nebo EÚD nebyla členským státem přijata vhodná nápravná opatření.

V našem vzorku 16 auditů jsme přezkoumali, jak Komise posuzovala splnění těchto kumulativních podmínek.

³³ Čl. 145 odst. 7 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

Zda byla zjištěna nesrovnalost

53 Pokud jde o první podmínku, která musí být splněna, **nesrovnalostí** se může dopustit pouze hospodářský subjekt, který nemá funkci programového orgánu. Zjistili jsme, že pokyny Komise, zejména její standardní pracovní dokument pro rozhodování o povinných čistých finančních opravách, neposuzují, zda zjištěná chyba splňuje definici nesrovnalosti³⁴. Zjistili jsme dva případy závažných nedostatků způsobených programovými orgány, které Komise posoudila a dospěla k různým závěrům ohledně toho, zda tyto nedostatky vedly k nesrovnalostem. V jednom případě Komise dospěla k závěru, že kritéria pro povinnou čistou finanční opravu nebyla splněna, protože závažný nedostatek byl způsoben programovými orgány jednajícími v rámci své funkce (a v jednotlivých případech nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti). V druhém případě způsobily závažný nedostatek a související neoprávněně vyplacené částky rovněž programové orgány jednající v rámci své funkce. Komise považovala neoprávněně vyplacené částky za nesrovnalosti na úrovni hospodářských subjektů a zahájila řízení o povinné čisté finanční opravě.

Zda se jedná o nesrovnalosti dokládající závažné nedostatky

54 Pokyny Komise k určení existence závažného nedostatku se používaly pouze v případě nesrovnalostí zjištěných při auditech souladu s předpisy. Nesrovnalosti zjištěné při jiných typech auditů, jako jsou tematické audity nebo včasné preventivní audity, nebo při následných opatřeních Komise navazujících na audity EÚD, nebyly posouzeny jako základ pro uplatnění případných povinných čistých finančních oprav.

55 Kritéria pro určení existence druhé podmínky, tedy **závažného nedostatku**, navíc nejsou v pokynech Komise dostatečně jasně definována. Použitým důležitým kvantitativním kritériem je míra chyb vypočtená pro daný operační program. Podle pokynů Komise míra chyb vyšší než 5 % významným indikátorem závažného nedostatku v účinném fungování řídicího a kontrolního systému operačního programu.

56 Komise rovněž stanovila kritérium týkající se četnosti chyb: pokud zjistí chyby ve třech nebo čtyřech z celkem osmi operací, které již kontroloval auditní orgán, pak se domnívá, že to svědčí o existenci závažného nedostatku. V pokynech je rovněž stanoveno šest dalších kritérií bez dalších pokynů pro jejich posouzení, což ponechává velký prostor pro výklad a vede k nejednotnému uplatňování.

³⁴ Čl. 2 odst. 36 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

57 Zjistili jsme případy, kdy Komise dospěla k závěru, že došlo k závažnému nedostatku, přestože celková míra chyb byla nižší než 2 %. V ostatních případech byla při auditech Komise zjištěna celková míra chyb vyšší než 10 % a vysoká četnost chyb. Komise však dospěla k závěru, že v systému řízení a kontroly nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky (viz příklady v [rámečku 6](#)).

Rámeček 6

Nejednotné posuzování systému řízení a kontroly

V jednom programu ve Francii Komise zjistila dodatečné vyčíslitelné chyby u čtyř z osmi operací a přepočtená celková míra chyb činila 44 %. Dospěla však k závěru, že k závažnému nedostatku nedošlo, protože auditní orgán nemohl identifikovat dvě podvodné operace a vysoká míra chyb pocházela hlavně z jedné operace. S tímto názorem nesouhlasíme, protože vychází z reprezentativního vzorku, který poukazuje na širší systémový problém.

V jiném programu v Itálii zjistila Komise ve čtyřech z osmi kontrolovaných operací chyby, které auditní orgán nezjistil. Výsledkem je přepočtená celková míra chyb 14 %. Zatímco v návrhu zprávy o auditu Komise toto posoudila jako závažný nedostatek v řídicím a kontrolním systému, ve své závěrečné zprávě tento závěr změnila a uvedla, že nápravnými opatřeními přijatými v reakci na zjištění auditu byl tento problém vyřešen. Vzhledem k tomu, že závažný nedostatek byl prokázán v době auditu, nelze odebrání nesprávných částek poté, co je Komise zjistila, považovat za důkaz podstatného zlepšení řídicího a kontrolního systému.

V obou případech vlastní kritéria Komise jasně poukazovala na existenci závažných nedostatků, ale Komise dospěla k opačnému závěru.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

58 Aby bylo možné dospět k závěru o existenci závažného nedostatku v řídicích a kontrolních systémech, posuzuje Komise také 18 klíčových požadavků (např. „adekvátní řídicí kontroly“). Pokud jsou tyto požadavky vyhodnoceny jako fungující pouze částečně („podstatná zlepšení systému nutná“) nebo nefungující vůbec, je třeba je považovat za závažný nedostatek³⁵. V našem vzorku 16 auditů jsme zjistili pět případů, kdy Komise dospěla k závěru, že nedošlo k závažnému nedostatku, přestože hlavní klíčové požadavky byly vyhodnoceny jako fungující pouze částečně. To nebylo v souladu s právním rámcem a vedlo to k tomu, že případy nebyly z hlediska možných povinných čistých finančních oprav dále zkoumány.

³⁵ Čl. 30 odst. 2 nařízení 480/2014.

Zda byl zjištěný nedostatek již odhalen, ohlášen a náležitě napraven členským státem

59 Pokud jde o třetí podmínku uvedenou v bodě **52**, po zjištění závažného nedostatku Komise určí, zda byl tento nedostatek již odhalen, ohlášen a náležitě napraven členským státem ještě předtím, než jej zjistila Komise nebo EÚD.

60 Zjistili jsme, že v dokončených pracovních dokumentech Komise pro posouzení závažného nedostatku není uvedeno datum jeho zjištění, což je důležité pro posouzení, zda by měla být uplatněna povinná čistá finanční oprava. V šesti případech z našeho vzorku, kdy Komise zjistila závažný nedostatek, dospěla v jednom případě (viz **ráměček 7**) k nesprávnému závěru, že tento nedostatek již byl členským státem zjištěn a náležitě napraven.

Ráměček 7

Nesprávné posouzení okamžiku, kdy byl závažný nedostatek zjištěn a napraven

U jednoho programu v Polsku dospěla Komise k závěru, že závažný nedostatek byl z podstatné části zjištěn, nahlášen a napraven před auditem Komise. Ve skutečnosti však Komise zjistila další vyčíslitelné chyby, které auditní orgán nezjistil, u šesti z 11 operací, u nichž byl prováděn audit. Vzhledem k vysoké četnosti chyb, které členský stát nezjistil, neohlásil a řádně nenapravit, měla být uplatněna povinná čistá finanční oprava.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

Komise neprovedla povinné čisté finanční opravy, i když to vyžadovaly právní předpisy

61 Po splnění podmínek pro povinné čisté finanční opravy (viz bod **52**) je Komise povinna zahájit postup a provést finanční opravy.

62 Zjistili jsme, že v 16 z 32 kontrolovaných případů (viz bod **16** písmeno **(a)** a **(c)**) byly podmínky splněny a postup měl být zahájen (jak je uvedeno v příkladu v **ráměčku 8**). Do září 2025 však Komise postup zahájila pouze ve dvou z 16 případů. Žádný z těchto případů dosud nevedl k uplatnění povinných čistých finančních oprav.

Rámeček 8

Navzdory právní povinnosti Komise neprovedla povinné čisté finanční opravy

Při auditu systému v Maďarsku, který se týkal šesti různých operačních programů v období 2014–2020, auditoři Komise zjistili nesrovnalosti v 25 z 29 kontrolovaných postupů zadávání veřejných zakázek a dospěli k závěru, že maďarský vnitrostátní systém zadávání veřejných zakázek funguje pouze částečně a vyžaduje podstatná zlepšení. To znamená, že jde o závažný nedostatek v řídicích a kontrolních systémech. Byly splněny všechny podmínky pro uplatnění povinné čisté finanční opravy.

Komise však postup povinných čistých finančních oprav nezahájila, nýbrž navrhla maďarským orgánům, aby provedly finanční opravu ve výši 10 % paušální sazby u všech výdajů (již vykázaných i budoucích – viz [rámeček 1](#)) u všech zakázek, které byly předmětem neúčinných řídicích kontrol. V důsledku toho se objem finančních prostředků EU nesnížil a vnitrostátní orgány mohly tyto prostředky znovu použít.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

Komisi trvalo více než tři roky, než zahájila postup povinných čistých finančních oprav, přičemž někdy navrhovala nižší částky, než podle předpisů měla

63 Pokud jsou splněny podmínky pro povinné čisté finanční opravy, je Komise povinna zahájit postup finančních oprav a přijmout formální rozhodnutí o zrušení příspěvku EU. Domníváme se, že postup finančních oprav by měl být zahájen neprodleně po dokončení závěrečné zprávy o auditu (viz bod [37](#)). Právní předpisy však nestanoví žádný konkrétní časový rámec, kdy by se tak mělo stát (viz body [21–24](#)).

64 Prověřili jsme tři případy z našeho vzorku, u nichž Komise dospěla k závěru, že podmínky pro povinné čisté finanční opravy byly splněny. V těchto třech případech byl postup zahájen více než tři roky po zjištění nesrovnalostí dokládajících závažné nedostatky. Tak dlouhá doba není vhodná pro zajištění včasné reakce a dosažení řádného finančního řízení.

65 Kromě toho by podle regulačního rámce³⁶ po splnění podmínek měly výsledné povinné čisté finanční opravy snížit financování operačního programu ze strany EU. Ve všech třech případech ve vzorku, kdy Komise zahájila postup, podle našeho názoru nesprávně navrhla, aby ke konečnému snížení prostředků EU vedla pouze část finančních oprav a aby členské státy mohly druhou část znovu použít.

Informace o provádění finančních oprav nejsou dostatečně spolehlivé

66 Aby mohla Komise podávat ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti spolehlivé informace, měla by být schopna se opírat o to, že členské státy mají spolehlivý a strukturovaný systém monitorování a podávání zpráv, a vycházet z informací, které rozlišují mezi finančními opravami prováděnými Komisí a členskými státy. Prověřili jsme stávající systém Komise pro monitorování a podávání zpráv a přezkoumali jsme spolehlivost podkladových údajů.

Celková částka oprav není zveřejněna a vykázané částky nejsou dostatečně spolehlivé

67 Programové orgány nebyly na základě regulačního rámce povinny ve svých zprávách za období 2014–2020 odlišit finanční opravy od částek, u nichž posuzování legality a správnosti probíhá³⁷. Částky, které byly ve výročních zprávách o činnosti Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku (GŘ REGIO) a Generálního ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (GŘ EMPL) uvedeny jako odečtené v účetních závěrkách a které vycházejí ze souhrnných údajů (tj. jak z provedených oprav, tak z probíhajících posouzení) v účetních závěrkách programových orgánů, proto nevypovídají o celkové částce skutečně provedených finančních oprav.

68 Pro období 2014–2020 byly programové orgány v členských státech povinny uvést pouze celkovou částku finančních oprav vyplývající z auditů operací provedených auditními orgány³⁸. Neexistují žádné další požadavky, aby členské státy uváděly podrobnosti o původu oprav, jako jsou opravy po ověřeních řídicími orgány, kontrolách Komise, auditech EÚD nebo vyšetřováních úřadu OLAF. GŘ REGIO a GŘ EMPL tyto

³⁶ Čl. 145 odst. 7 nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013.

³⁷ Tamtéž, čl. 137 odst. 1.

³⁸ Článek 7 prováděcího nařízení Komise (EU) 1011/2014.

informace doplňují pomocí údajů ručně zaznamenaných v jejich IT nástroji a několika podkladových tabulkách na základě vlastních následných kontrol Komise, auditů EÚD a šetření úřadu OLAF. V [tabulce 1](#) je uveden přehled finančních oprav za celé programové období provedených v důsledku různých typů ověřování a auditů.

Tabulka 1 – Finanční opravy vykázané na období 2014–2020 (v mil. EUR)

	GŘ REGIO	GŘ EMPL
Kontroly Komise	773,8	300,1
Audity EÚD	60,7	137,7
Vyšetřování úřadu OLAF	75,0	16,7
Celkem	909,5	454,5

Zdroj: EÚD na základě příloh 7K výročních zpráv o činnosti GŘ REGIO a GŘ EMPL za rok 2024.

69 U případů vybraných do našeho vzorku jsme zkontrolovali přesnost těchto vykázaných údajů porovnáním oprav vykázaných ve výročních zprávách o činnosti s opravami odsouhlasenými členskými státy. Rozdíly jsme zjistili u 11 ze 47 zkoumaných případů. Tyto rozdíly se týkaly částek, které byly vykázány v nedostatečné nebo nadměrné výši, a v mnoha případech činily několik milionů EUR. Dva příklady jsou uvedeny v [rámečku 9](#).

Rámeček 9

Chyba, která vedla k výraznému nadhodnocení oprav uvedených ve výroční zprávě o činnosti GŘ EMPL za rok 2023

V návaznosti na audit operačního programu v Polsku, který provedl EÚD, navrhlo GŘ EMPL finanční opravu ve výši 474 000 EUR, kterou členský stát provedl. V důsledku nesprávného manuálního zápisu však bylo omylem vykázáno, že bylo opraveno 474 **milionů** EUR místo 474 **tisíc** EUR. Tato částka sama o sobě představovala více než 60 % oprav, které GŘ EMPL vykazalo ve své výroční zprávě o činnosti v červnu 2024 v reakci na audity EK a EÚD a vyšetřování úřadu OLAF. Když jsme oznámili naše zjištění, nahradilo GŘ EMPL své zveřejněné výroční zprávy o činnosti novou verzí obsahující aktualizované částky.

Opravy po auditu EÚD, které nebyly zohledněny ve výroční zprávě o činnosti GŘ REGIO za rok 2023

Ve výroční zprávě za rok 2019 (bod 5.27) se zmiňujeme o opravách ve výši 113 milionů EUR, které provedly programové orgány na žádost Komise po auditu EÚD v předchozím roce. Tyto částky však nebyly uvedeny v kumulativních opravách provedených za období 2014–2020 ve výroční zprávě o činnosti GŘ REGIO na rok 2023.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

70 S cílem odstranit některé z výše uvedených nedostatků vydala Komise pro období 2021–2027 metodickou poznámku, která objasňuje, že opravy vyplývající ze zjištění auditního orgánu by měly být zveřejňovány odděleně od oprav vyplývajících z kontrol Komise, auditů EÚD a vyšetřování OLAF. Výdaje, u nichž posouzení legality a správnosti probíhá (viz bod 67), by měly být rovněž vykazovány odděleně od finančních oprav. Teprve se však ukáže, jak bude tento postup uplatňován v praxi.

Členské státy ne vždy správně informovaly o finančních opravách vyplývajících z kontrol prováděných auditními orgány

71 GŘ REGIO a GŘ EMPL uvádějí ve svých výročních zprávách o činnosti celkovou částku oprav vyplývajících z auditů operací prováděných auditními orgány na základě toho, co orgány členských států uvádějí ve svých programových účetních závěrkách. V souladu s pokyny Komise by tyto vykázané částky měly být v souladu s částkami vykázanými ve výročních kontrolních zprávách auditních orgánů³⁹.

72 Porovnali jsme vykázané částky u všech operačních programů s výdaji na soudržnost uvedenými v účetní závěrce a zjistili jsme značné rozdíly. Výsledkem jsou nepřesné částky vykázané v účetní závěrce a následně i ve výročních zprávách o činnosti. Přehled rozdílů, které jsme zjistili za účetní období 2022–2023, uvádíme v [rámečku 10](#).

Rámeček 10

Nesrovnalosti ve vykazování finančních oprav vyplývajících z práce auditních orgánů vedly k nepřesným částkám ve výročních zprávách o činnosti

Za účetní rok 2022–2023 jsme zjistili rozdíly ve výši více než 1 milion EUR mezi finančními opravami, které vyplývají z auditů operací provedených auditními orgány a které byly vykázány ve výročních kontrolních zprávách, a finančními opravami v účetních závěrkách 13 balíčků pro poskytnutí jistoty. Částky v účetní závěrce byly uvedeny nesprávně v deseti případech, což vedlo k nepřesnému vykázání oprav provedených auditními orgány ve výročních zprávách o činnosti.

Například u jednoho operačního programu vykázal auditní orgán ve výroční kontrolní zprávě za účetní období 2022–2023 opravy ve výši 26 milionů EUR, zatímco částka uvedená v příloze k účetní závěrce činila pouze 4 miliony EUR. Rozdíl se týkal extrapolované opravy ve výši 22 milionů EUR, čímž se míra chyb snížila na 2 % a částka nebyla vykázána jako výsledek auditů operací v účetní závěrce. V důsledku toho byly opravy vyplývajících z auditů operací provedených auditními orgány ve výroční zprávě o činnosti podhodnoceny o 22 milionů EUR.

Zdroj: EÚD na základě přezkumu dokumentů Komise.

³⁹ Pokyny k sestavování, kontrole a schvalování účetní závěrky [EGESIF_15_0018-04](#) a Pokyny k výroční kontrolní zprávě a výroku auditora [EGESIF_15-0002-04](#).

Odhadované budoucí opravy neodrážejí schopnost Komise identifikovat a opravit chyby ve výdajích na politiku soudržnosti

73 Dvě generální ředitelství odpovědná za výdaje na politiku soudržnosti musí poskytnout dostatečné ujištění o riziku při uzavření programu. Jedná se o výhledový odhad míry chyb, která zůstane v účetní závěrce poté, co Komise uplatní nezbytné finanční opravy, aby se celková míra chyb snížila na 2 % u všech programů. Přesněji řečeno, riziko při uzavření programu je rozdíl mezi odhadem neoprávněných plateb uskutečněných během roku (riziko při platbě) a částkami, které je třeba opravit, aby se u každého jednotlivého programu snížila celková míra zbytkových chyb alespoň na 2 % (odhadované budoucí opravy⁴⁰). Částky odhadovaných budoucích oprav proto vycházejí z rozdílu mezi ročním rizikem při platbě a cílovým rizikem při uzavření programu. Posoudili jsme metodiku Komise pro stanovení rizika při uzavření programu.

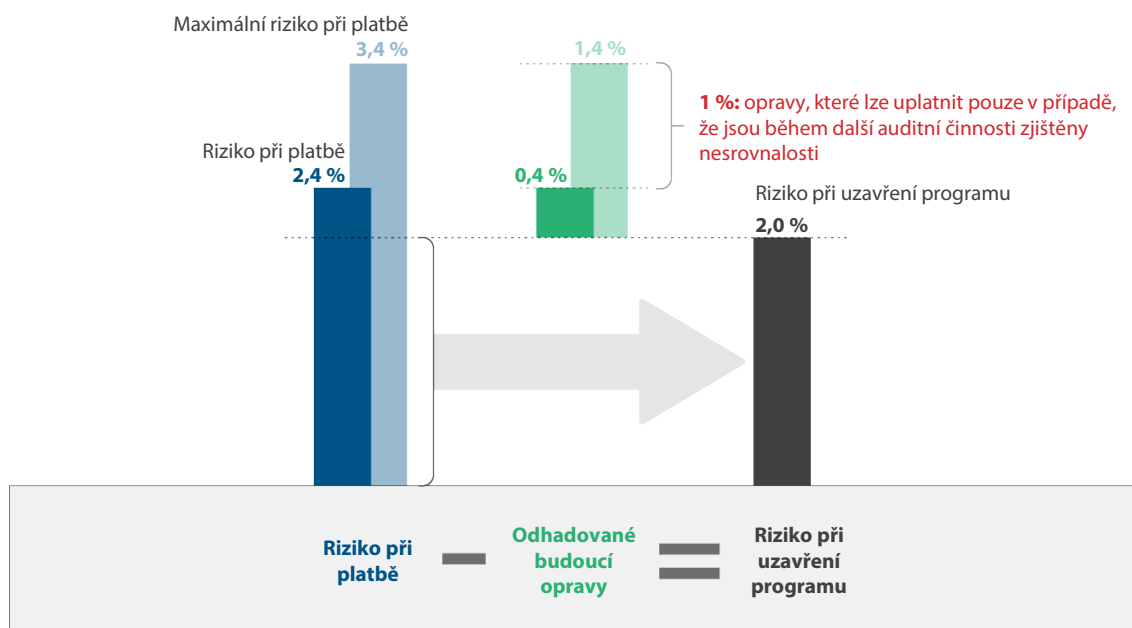
74 GŘ REGIO i GŘ EMPL ve svých výročních zprávách o činnosti na rok 2024 odhadly, že budoucí opravy u programů na období 2014–2020 sníží odhadované riziko při uzavření programu na 2,0 %⁴¹. Celkově se riziko při platbě u výdajů na politiku soudržnosti v období 2014–2020 pohybovalo v rozmezí 2,4 % až 3,4 % a odhadované budoucí opravy by vedly k riziku při uzavření programu ve výši 2,0 %.

75 Vykázané riziko při uzavření programu je však pravděpodobně podhodnocené, protože odhady budoucích oprav vycházejí nejen z nesrovnalostí zjištěných na základě auditů Komise, ale také z navýšení a paušálních sazeb použitých za účelem zohlednění dodatečných rizik u neauditovaných programů, která se odrážejí v maximálním riziku při platbě (viz [obrázek 5](#)). Vzhledem k tomu, že u těchto navýšení nebudou uplatněny žádné skutečné finanční opravy, pokud se u těchto programů neprovede další audit, budou odhadované budoucí opravy pravděpodobně vyšší než skutečně realizované.

⁴⁰ Výroční zprávy o činnosti GŘ REGIO a GŘ EMPL 2024, glosář pojmů.

⁴¹ Tamtéž, příloha 9.

Obrázek 5 – Vykázané nadhodnocené budoucí opravy

Zdroj: EÚD na základě výročních zpráv o činnosti GŘ REGIO a GŘ EMPL za rok 2024.

76 Generální ředitelství neporovnávala původně odhadované budoucí opravy se skutečnými opravami uvedenými ve výročních zprávách o činnosti. Kromě toho Komise neuvedla tyto informace ve své výroční zprávě o řízení a výkonnosti u výdajů na politiku soudržnosti. Absence takového porovnání omezuje transparentnost pro uživatele výročních zpráv o činnosti a výroční zprávy o řízení a výkonnosti, protože tyto zprávy tak neposkytují informace o tom, zda skutečné opravy mohou zajistit, že odhadovaná chyba při uzavření programu bude nižší než 2 %.

77 Porovnali jsme skutečně provedené finanční opravy s budoucími finančními opravami odhadovanými Komisí u operačních programů s vykázanou celkovou mírou zbytkových chyb vyšší než 2 %. Zjistili jsme, že celkově byly skutečné finanční opravy stále výrazně nižší než původně odhadované opravy v době vydání výročních zpráv o činnosti na rok 2024 (viz [příloha III](#)). Generální ředitelství však neobjasňuje dostatečně základní důvody snížené úrovně oprav ve srovnání s jejich původními odhady a jejího dopadu na vykázané riziko při uzávěrci.

Závěry a doporučení

78 Finanční opravy jsou důležitým nástrojem ochrany rozpočtu EU, které zajišťují nejen to, aby byl vynakládán na legální a správné operace, ale také to, aby finanční řízení rozpočtu bylo spolehlivé. Dospěli jsme k závěru, že v koncepci mechanismu finančních oprav obou programových období existuje řada nedostatků a že uplatňování oprav je z hlediska ochrany rozpočtu EU účinné pouze částečně. V září 2025 přijala Komise své první rozhodnutí o finanční opravě, a to navzdory přetrvávající vysoké míře chyb zjištěné při kontrolách provedených Komisí a námi v období 2014–2020. Kontroly Komise nicméně vedly k značným finančním opravám, které členské státy uplatnily a které jim umožnily opravené prostředky znovu použít.

79 Právní rámec pro finanční opravy je složitý a pro Komisi je proto uplatňování finančních oprav náročné (viz body [18–20](#)). Zejména postup pro uplatnění finančních oprav není přísně časově omezen. Komise může sama určit, kdy postup zahájit a jak dlouho může trvat, a tudíž neexistuje žádná lhůta, na jejímž základě by bylo možné zjistit, zda Komise uplatnila finanční opravy včas (viz body [21–24](#)).

80 Navíc aby Komise mohla povinnou čistou finanční opravu uplatnit, musí být splněna řada právních podmínek, což vystihuje složitost oprav. Rámec rovněž významně omezuje oblast působnosti povinných čistých finančních oprav Komise, protože jej nelze uplatnit na programové orgány členských států jednající v rámci své funkce, které jsou pověřené prováděním rozpočtu EU, ačkoli právě u nich je největší pravděpodobnost, že se dopustí nejzávažnějších chyb (viz body [25–26](#)). Zjistili jsme rovněž, že právní rámec pro období 2021–2027 ustanovení předchozího období významně nezlepšuje (viz body [27–30](#)).

81 Dne 17. července 2025 předložila Komise [návrh nařízení o Evropském fondu](#), který obsahuje pravidla pro uplatňování finančních oprav pro období po roce 2027, o nichž se v současné době jedná. To umožní zabývat se otázkami vznesenými ve dvou předchozích odstavcích, zejména tím, aby:

- byly do oblasti působnosti povinných čistých finančních oprav ze strany Komise zahrnuty orgány členských států jednající v rámci své funkce,
- povinným čistým finančním opravám ze strany Komise podléhaly všechny nesrovnalosti v předložených účetních závěrkách,
- povinným čistým finančním opravám ze strany Komise podléhaly závažné nedostatky v řídicích a kontrolních systémech.

82 EÚD vydá stanovisko k návrhu Komise týkajícímu se Evropského fondu, které se bude vztahovat i na ustanovení související s finančními opravami.

83 Komise přijala jedno rozhodnutí o finanční opravě, přičemž její práce v návaznosti na její vlastní audity i audity Účetního dvora vedla členské státy k uplatnění značných finančních oprav. Nicméně ve třech případech v našem vzorku Komise navrhované opravy nesprávně vyčíslila a v jednom případě se odchýlila od ustanovení právních předpisů EU tím, že omezila rozsah budoucích auditů prováděných vnitrostátními orgány (viz body [31–36](#)).

Doporučení 1 – Uplatňovat finanční opravy v souladu s právním rámcem

Komise by měla:

- a) vycházet při finančních opravách z individuálně ověřených nesrovnalostí, a pouze pokud to nebude možné, teprve pak navrhnout systémovou opravu na základě paušální sazby;
- b) zajistit, aby snížení na základě paušální sazby nebránilo tomu, aby výdaje vykázané v budoucnu podléhaly pravidelným kontrolám a auditům.

Cílový termín provedení: 2026.

84 Komise zahajuje postup finančních oprav po dokončení svých zpráv o auditu pomalu. Nejprve zahájí s členskými státy postup následných opatření, který není v právních předpisech stanoven. To je časově náročné vzhledem k nutnosti provést další audity a snaze Komise dosáhnout dohody ohledně výše finančních oprav, které má členský stát uplatnit (viz body 37–39). Pokud je postup finančních oprav Komise nakonec zahájen, trvá dlouho, než je dokončen, a někdy vede k dohodě o snížených částkách finančních oprav prováděných členským státem (viz bod 40).

85 Podobně jako u následných opatření v rámci svých auditů jedná Komise pomalu také v návaznosti na zjištění Účetního dvora. Navíc v rozporu se svými vlastními pokyny někdy postup nezačala, pokud členský stát nesouhlasil s finančními opravami, které navrhla na základě zjištění EÚD (viz body 42–45).

86 Řada finančních oprav, které Komise navrhla členským státům, byly oproti částkám uvedeným v jejích zprávách o auditu bez dostatečného odůvodnění sníženy (viz bod 41). Podobně Komise bez dostatečného odůvodnění upustila od řady kvantifikovatelných zjištění, která učinil Účetní dvůr (viz bod 46).

Doporučení 2 – Zajistit včasné provádění finančních oprav

Komise by měla:

- a) stanovit a uplatňovat přiměřené lhůty pro všechny kroky postupu finančních oprav;
- b) zajistit, aby závěrečné zprávy o auditu mohly být snáze použity k uplatnění finančních oprav, a co nejvíce tak minimalizovaly nutnost provádět další auditní činnost, což povede ke zkrácení následného postupu a snížení souvisejících diskusí s členskými státy;
- c) zahájit postup finančních oprav v každém případě, kdy členský stát nesouhlasí s finanční opravou navrženou Komisí;
- d) dostatečně zdůvodnit a doložit změny v navrhovaných částkách finančních oprav a vyhnout se úpravám bez nových důkazů.

Cílové datum provedení: 2026.

87 V reakci na rostoucí míru chyb, o níž informoval EÚD, Komise v roce 2013 prohlásila, že nová ustanovení o povinných čistých finančních opravách neponechají Komisi při jejich provádění žádný prostor pro uvážení a že se v případě závažných nedostatků stanou standardní reakcí (jako v případě oprav výdajů na zemědělství). Avšak o více než deset let později Komise v oblasti politiky soudržnosti přijala o finanční opravě jediné rozhodnutí. Pokyny a kritéria Komise pro tyto povinné čisté opravy nejsou jasně definovány a často se uplatňují nejednotně. Komise zejména nevymezila dostatečně jasně kritéria pro posouzení závažných nedostatků a kategorie klíčových požadavků, aby zajistila objektivní posouzení.

88 Komise nezahájila postup povinných čistých finančních oprav vždy, když byla splněna právní kritéria, a pokud tak učinila, byl postup zahájen po více než třech letech od zjištění závažného nedostatku a s nižšími částkami finanční opravy, než bylo potřeba. Namísto oprav Komise provedly členské státy finanční opravy bez jakéhokoli dopadu na přidělené finanční prostředky EU členskými státy, a tedy bez jakéhokoli odrazujícího účinku, který by vedl ke zlepšení systémů řízení a kontroly (viz body 47–65).

Doporučení 3 – Zajistit jednotnost posuzování řídicích a kontrolních systémů a vyhodnocování závažných nedostatků

Komise by měla zajistit jednotnost posuzování klíčových požadavků a hodnocení závažných nedostatků, mimo jiné podle potřeby zlepšením srozumitelnosti souvisejících pokynů.

Cílové datum provedení: 2026.

89 Celková částka finančních oprav není uvedena ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o výkonnosti řízení politiky soudržnosti. Komise sice podnikla kroky, problém s chybějícími informacemi o opravách a jejich původu v účetní závěrce členských států odstranila, zveřejněné údaje však nejsou dostatečně spolehlivé. Kromě toho členské státy ne vždy správně informovaly o finančních opravách uplatněných v návaznosti na audity provedené auditními orgány. Odhadované budoucí opravy neodrážejí schopnost Komise zjistit a opravit chyby ve výdajích na politiku soudržnosti, a proto je vykázané riziko při uzavření programu pravděpodobně podhodnocené (viz body 66–77).

Doporučení 4 – Zlepšit způsob vykazování oprav ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti v politice soudržnosti

Komise by měla posílit své vykazování tím, že:

- a) bude poskytovat údaje o celkové výši oprav a zajistí, aby zveřejňované údaje, včetně údajů o původu oprav, byly přesné;
- b) bude odhadovat budoucí opravy na základě schopnosti Komise identifikovat a opravovat chyby;
- c) zlepší transparentnost tím, že se porovnají původně odhadované budoucí opravy s finančními opravami, které byly skutečně provedeny, a zveřejní se vliv na riziko při uzavření programu.

Cílový termín provedení: 2026.

Tuto zprávu přijal v Lucemburku na svém zasedání dne 15. října 2025 senát II, jemuž předsedá členka Účetního dvora Annemie Turtelboomová.

Za Účetní dvůr

Tony Murphy
předseda

Přílohy

Příloha I – Harmonogram postupu vedoucího k finanční opravě prováděné Komisí podle nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013

Krok	Lhůta
Fáze auditu	
1) Oznámení Komise členskému státu o chystaném auditu	Ustanovení čl. 75 odst. 2 umožňuje alespoň 12 pracovních dnů před auditem, s výjimkou naléhavých případů
2) Návrh zprávy o auditu	Čl. 75 odst. 2a písm. a): do tří měsíců od dokončení auditu nebo kontroly na místě
3) Odpověď členského státu na návrh zprávy	Není právními předpisy definována
4) Závěrečná zpráva o auditu (auditoři Komise)	Čl. 75 odst. 2a písm. b): do tří měsíců ode dne, kdy byla obdržena úplná odpověď členského státu na návrh zprávy o auditu
<i>Fáze přijímání následných opatření</i>	
5) Přijímání následných opatření Komisí a členskými státy	Není uvedeno v nařízení o společných ustanoveních a nevztahuje se na ně žádná lhůta
Fáze postupu finančních oprav	
6) Formální zahájení postupu podle článku 145 Komise, která informuje členský stát o svých předběžných závěrech	Není právními předpisy definována.
7) Odpověď členského státu na zahájení postupu podle článku 145 pouze v případě přesně zjištěných nesrovnalostí	Podle čl. 145 odst. 1 má členský stát na odpověď <u>dva měsíce</u>

Krok	Lhůta
8) Odpověď členského státu na zahájení postupu podle článku 145, <u>pokud</u> se jedná o opravu na základě paušální sazby nebo extrapolace	Podle čl. 145 odst. 2 má členský stát na odpověď <u>další dva měsíce</u>
9) Odpověď členského státu na zahájení postupu podle článku 145, <u>pokud</u> jsou oprava na základě paušální sazby nebo extrapolace <u>a</u> prodloužení lhůty řádně odůvodněny.	Čl. 145 odst. 2 nestanoví pro „řádně odůvodněné okolnosti“ žádnou lhůtu
10) Komise posoudí odpověď členského státu	Není právními předpisy definována
11) Komise informuje členský stát o svém závěru a v případě nesouhlasu stanoví datum slyšení	Není právními předpisy definována
12) Datum slyšení	Není právními předpisy definována
13) Rozhodnutí Komise do šesti měsíců od slyšení nebo (14)	Ustanovení čl. 145 odst. 6 stanoví šest měsíců, pokud nejsou vyžádány nebo poskytnuty další důkazní informace
14) Rozhodnutí Komise do šesti měsíců od obdržení dalších důkazních informací poskytnutých po slyšení	Právní předpisy nestanoví, kolik času na předložení dalších důkazních informací po slyšení může Komise členskému státu poskytnout
15) Rozhodnutí Komise, <u>pokud</u> se nekoná slyšení	Pokud je zaslána výzva ke slyšení, ale ke slyšení nedojde, pak podle čl. 145 odst. 6 musí Komise rozhodnout do osmi měsíců ode dne zaslání výzvy

Zdroj: EÚD na základě nařízení (EU) č. 1303/2013.

Příloha II – Právní požadavky pro uplatnění povinných čistých finančních oprav v případě závažných nedostatků v řídicích a kontrolních systémech

Čl. 145 odst. 7	Čl. 2 odst. 39 „závažný nedostatek“	Čl. 2 odst. 36 „nesrovnalost“	Čl. 2 odst. 37 „hospodářský subjekt“	Článek 85
zjištění nesrovnalostí ze strany Komise nebo EÚD...	pro účely provádění fondů EU	porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu...	fyzická či právnická osoba a ostatní subjekty, které se podílejí na provádění pomoci z fondů ESI...	výdaje v rozporu s platnými právními předpisy
dokládající závažné nedostatky...	vyžaduje podstatná zlepšení systému...	vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu...	s výjimkou členského státu při výkonu veřejných pravomocí	výdaje vykázané Komisi
který nebyl uveden ve zprávách a	vystavuje fondy EU závažnému riziku nesrovnalostí neslučitelných s výrokem auditora bez výhrad	v důsledku jehož je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z rozpočtu Unie uhrazen neoprávněný výdaj		buď porušení ovlivnilo výběr operace, nebo existuje důvodné riziko, že mělo takový dopad, nebo porušení ovlivnilo výši výdajů, které mají být uhrazeny, nebo existuje důvodné riziko, že mělo takový dopad
nebyla před zjištěním přijata příslušná opatření nebo nebyl před zjištěním předmětem náležitých nápravných opatření				
Článek 3 Zásada proporcionality				
nejméně omezující opatření		schopen dosáhnout	sledovaný legitimní cíl	

Zdroj: EÚD na základě nařízení (EU) 1303/2013 a judikatury EU.

Příloha III – Porovnání odhadovaných budoucích oprav a skutečných finančních oprav u operačních programů s mírou zbytkových chyb vyšší než 2 %

Porovnali jsme vykázané finanční opravy, které byly provedeny do vydání výročních zpráv o činnosti za rok 2024, s budoucími finančními opravami, které byly původně odhadnuty generálními ředitelstvími pro operační programy s celkovou mírou zbytkových chyb vyšší než 2 %.

Naše analýza nezahrnovala účetní období 2021–2022 a 2022–2023, protože generální ředitelství dospěla k závěru pouze u části týkající se legality a správnosti výdajů pro tento rok ve výročních zprávách za rok 2023 a 2024.

Přestože komunikace v této věci mezi Komisí s členskými státy nadále probíhá a probíhá také auditní činnost, z níže uvedených dvou tabulek vyplývá, že finanční opravy, které byly provedeny v době vydání výročních zpráv o činnosti za rok 2024, byly i tak značně nižší než původně odhadované opravy:

Tabulka 1 – GŘ REGIO

Účetní rok	Odhadované budoucí opravy ¹ (zaokrouhlené údaje v mil. EUR)	Provedené opravy (zaokrouhlené údaje v mil. EUR)
2015–2016	Žádné	0,1
2016–2017	70	60
2017–2018	451	200
2018–2019	309–562	120
2019–2020	195–372	118
2020–2021	319–561	26
Celkem	1 343 – 2 015	524

¹ Od účetního období 2018–2019 předkládají generální ředitelství odhadované budoucí opravy jako rozpětí odpovídající opravám potřebným ke snížení zbytkového rizika pod 2 % z rizika při platbě a z vykázaného maximálního rizika na úrovni operačního programu. Generální ředitelství informují o opravách provedených u výdajů za účetní rok (červenec N – červen N+1) a o odhadovaných budoucích opravách výdajů za kalendářní rok ve výročních zprávách o činnosti. Z důvodu porovnání jsme použili původně odhadované budoucí opravy ve vztahu k výdajům za účetní období. Částky odhadovaných budoucích oprav za toto účetní období proto neodpovídají částkám vykázaným za kalendářní rok ve výročních zprávách o činnosti.

Tabulka 2 – GŘ EMPL

Účetní období	Odhadované budoucí opravy ¹ (zaokrouhlené údaje v mil. EUR)	Provedené opravy (zaokrouhlené údaje v mil. EUR)
2015–2016	Žádné	Žádné
2016–2017	31	18
2017–2018	66	47
2018–2019	33–41	20
2019–2020	98–194	143
2020–2021	219–303	57
Celkem	447–635	285

¹ Od účetního období 2018–2019 předkládají generální ředitelství odhadované budoucí opravy jako rozpětí odpovídající opravám potřebným ke snížení zbytkového rizika pod 2 % z rizika při platbě a z vykázaného maximálního rizika na úrovni operačního programu. Generální ředitelství informují o opravách provedených u výdajů za účetní rok (červenec N – červen N+1) a o odhadovaných budoucích opravách výdajů za kalendářní rok ve výročních zprávách o činnosti. Z důvodu porovnání jsme použili původně odhadované budoucí opravy ve vztahu k výdajům za účetní období. Částky odhadovaných budoucích oprav za toto účetní období proto neodpovídají částkám vykázaným za kalendářní rok ve výročních zprávách o činnosti.

Zdroj: EÚD na základě údajů GŘ EMPL.

Zkratky:

GŘ EMPL: Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování

GŘ REGIO: Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku

OLAF: Evropský úřad pro boj proti podvodům

Glosář

Auditní orgán: nezávislý vnitrostátní subjekt zodpovědný za audit systémů a operací výdajového programu EU.

Balíček pro poskytnutí jistoty: soubor dokumentů týkající se fondů soudržnosti, které každý členský stát každoročně předkládá Komisi a který obsahuje roční účetní závěrku, shrnutí, kontrolní zprávu, prohlášení řídicího subjektu a výrok auditora.

Finanční oprava: opatření na ochranu rozpočtu před nesprávnými nebo podvodnými výdaji, které spočívá v odnětí nebo zpětném získání prostředků, čímž se kompenzují chybně provedené platby na projekty nebo programy podporované EU.

Fond soudržnosti: fond EU, který má za cíl zmírňovat hospodářské a sociální nerovnosti v EU financováním investic v členských státech, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je menší než 90 % průměru EU.

Fondy soudržnosti: fondy EU podporující hospodářskou, sociální a územní soudržnost v EU. Pro období 2014–2020: Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropské sociální fond a Fond soudržnosti a Fond evropské pomoci nejchudším osobám. Pro období 2021–2027: Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti a Fond pro spravedlivou transformaci.

Hospodářský subjekt: jakákoli fyzická či právnická osoba a ostatní subjekty, které se podílejí na provádění pomoci z fondů soudržnosti, s výjimkou členského státu při výkonu veřejných pravomocí.

Klíčový požadavek: 18 kritérií pro posouzení fungování řídicího a kontrolního systému a pro určení závažných nedostatků. Kritéria jsou definována v příloze IV nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 480/2014.

Nařízení o Evropském fondu: návrh nařízení, které by mělo pro období 2028–2034 nahradit nařízení o společných ustanoveních a které stanoví společná pravidla pro řadu fondů EU, z nichž se členským státům přidělují prostředky z rozpočtu EU, včetně čtyř fondů politiky soudržnosti.

Nařízení o společných ustanoveních: nařízení, kterým se stanoví pravidla, jimiž se řídí osm fondů EU, včetně čtyř fondů politiky soudržnosti. Stávající nařízení se vztahuje na období 2021–2027.

Odhadované budoucí opravy: částky, které je třeba opravit, aby se potvrzená míra chyb bez dopadu záloh na finanční nástroje snížila u každého jednotlivého programu alespoň na 2 %.

Operační program: rámec pro provádění projektů financovaných EU ve stanoveném období, který odráží priority a cíle stanovené v dohodách o partnerství mezi Komisí a jednotlivými členskými státy.

Politika soudržnosti: politika EU, jejímž cílem je zmenšovat hospodářské a sociální rozdíly mezi regiony a členskými státy podporou tvorby pracovních míst, konkurenceschopnosti podniků, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a přeshraniční a meziregionální spolupráce.

Řádné finanční řízení: řízení zdrojů v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti.

Řídící orgán: národní, regionální nebo místní veřejný orgán či soukromý subjekt určený členským státem, aby řídil program financovaný EU.

Sdílené řízení: způsob vynakládání prostředků z rozpočtu EU, při němž na rozdíl od přímého řízení Komise deleguje úkoly na členské státy, avšak ponechává si konečnou odpovědnost.

Spolunormotvůrci: Rada EU a Evropský parlament, které za rovných podmínek spolupracují na přijímání legislativy EU.

Systém řízení a kontroly: struktura, v níž probíhají kontrolní činnosti u výdajových programů EU.

Zadávaní veřejných zakázek: pořízení zboží, dodávek nebo služeb v otevřených soutěžních řízeních, které provádí veřejnoprávní subjekty nebo jiné orgány, s cílem dosáhnout kvality a optimálního zhodnocení prostředků.

Závažný nedostatek: nedostatek, který vyžaduje podstatná zlepšení systému, který vystavuje fondy závažnému riziku nesrovnalostí a jehož existence je neslučitelná s výrokem auditora bez výhrad ohledně fungování systému řízení a kontroly.

Odpovědi Komise

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2025-22>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2025-22>

Auditní tým

EÚD ve svých zvláštních zprávách informuje o výsledcích auditů politik a programů EU či tématech z oblasti správy a řízení zaměřených na konkrétní oblasti rozpočtu. Vybírá a koncipuje tyto auditní úkoly tak, aby byl jejich dopad co největší, a zohledňuje přitom rizika pro výkonnost nebo zajištění souladu s předpisy, objem příslušných příjmů či výdajů, očekávaný vývoj, politické zájmy a zájem veřejnosti.

Tento audit výkonnosti provedl auditní senát II, který se zaměřuje na investice ve prospěch soudržnosti, růstu a začleňování a jemuž předsedá členka EÚD Annemie Turtelboomová. Audit vedl člen EÚD François-Roger Cazala a podporu mu poskytovali vedoucí kabinetu Dirk Pauwels, tajemnice kabinetu Stéphanie Girardová, vyšší manažerka Maria Eulàlia Reverté i Casasová, vedoucí úkolu Jiří Beneš, zástupce vedoucího úkolu Aleksandar Latinov, vedoucí auditoři Kevin Deceuninck a Christophe Grosnickel a stážistka Maja Stavreska. Grafickou podporu zajišťovala Alexandra Maziluová.

François-Roger Cazala

Jiří Beneš

Aleksandar Latinov

Christophe Grosnickel

Kevin Deceuninck

Maja Stavreska

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2025

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje [rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019](#) o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud určitý obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv.

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, například patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.

HTML	ISBN 978-92-849-5904-4	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/0408995	QJ-01-25-055-CS-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5905-1	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/0671844	QJ-01-25-055-CS-N

JAK CITOVAT

Evropský účetní dvůr, [zvláštní zpráva 22/2025](#): „Finanční opravy v politice soudržnosti – složitý rámec a dosud pouze jedno rozhodnutí přijaté Komisí“, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

Finanční opravy prováděné Komisí, které členským státům s konečnou platností snižují objem poskytnutých finančních prostředků EU, jsou jedním z nástrojů na ochranu rozpočtu EU před neoprávněnými výdaji v rámci politiky soudržnosti. Měly se stát standardní reakcí na závažné nedostatky. Komisi trvalo více než 10 let, než první takovou opravu provedla (září 2025), přestože významnou (materiální) mírou chyb byl v období 2014–2020 zatížen každý rok. Zjistili jsme, že právní rámec je složitý a pro období 2021–2027 se výrazně nezlepšil. Nedostatky se vyskytly i v jeho uplatňování ze strany Komise. Dostatečně spolehlivé nebyly ani informace, které v této souvislosti poskytovala Komise, například o odhadovaných budoucích opravách, které nadhodnocují schopnost Komise chyby zjišťovat a napravovat. Doporučujeme, aby Komise uplatňovala opravy v souladu s právním rámcem, aby zajistila jejich včasné provádění a zlepšila transparentnost a přesnost poskytovaných informací.

Zvláštní zpráva EÚD podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce Smlouvy o fungování EU.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace
Evropské unie

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUCSEMBURSKO

Tel.: +352 4398-1

Dotazy: eca.europa.eu/cs/contact
Internetová stránka: eca.europa.eu
Sociální síť: @EUauditors